

» Med regionens velvilje tror jeg, at vi har råstoffer til 50-100 år.

SØREN KLITSKOV, direktør Damolin

Job i moler er sikret

GRAVNING: Strid om naturområder på Mors måske løst - råstoffer til 50-100 år

Af Torben Duch Holm
torben.holm@nordjyske.dk

NORDJYLLAND: Efter næsten et års slagsmål om, hvor på Mors der må graves moler, ser stridighederne ud til at være løst, så der bliver taget hensyn både til naturen og til molerindustrien.

Staten har netop ophævet sit veto mod, at to naturområder er taget ud af regionens forslag til ny råstofplan. De to arealer, hvor der

er store forekomster af moler, kommer ikke ind igen. Til gengæld skal der på det nordlige Mors laves nye undersøgelser af områder, der ligger tæt på molervirksomheden Damolins fabrik.

Statens veto førte i sommer til, at der blev sat fart på undersøgelser af nogle alternative graveområder ved Erslev på Mors, og de er nu

inddraget i planlægningen.

Tidligere er Damolin kommet med antydninger af, at hele diskussionen kunne føre til, at man stoppede produktionen på Mors. Nu skulle jobbene - på Mors ca. 50 - være sikret, og tonen er forsonlig.

- Med regionens velvilje tror jeg, at vi har råstoffer til 50-100 år, siger direktør Sø-

ren Klitskov, Damolin.

Det er dog stadig muligt, at sagen vil give stridigheder, fordi molerindustrien mener, at den for en del år siden fik nogle rettigheder i naturområderne.

Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen (V) har begrundet statens indblanding med, at det er statens interesse at have fokus

på udnyttelsen af moler.

- Staten har blandet sig meget til fordel for én virksomhed, lyder det fra regionsrådsmedlem Henrik Ringbæk Madsen (S).

Moler-strid ulmer stadig

UTILFREDSHED: Erstatnings sag kan dukke op, og statens indblanding skaber fortsat utilfredshed

Af Torben Duch Holm
torben.holm@nordjyske.dk

NORDJYLLAND: Selv om der både hos regionen, molerindustrien og staten er tilfredshed med, at striden om, hvor der i fremtiden må graves moler, ser ud til at være løst, så kan der stadig opstå uenigheder. Udtagelsen af nogle kystnære naturarealer kan give en juridisk strid, hvor molerindustrien mener, at den har nogle rettigheder i en del af de omdiskuterede områder.

Samtidig har statens indblanding skabt voldsom harme hos nogle regionspolitikere.

- Der har været et helt forfærdeligt forløb, og jeg tror ikke, at diskussionen om statens rolle er slut. Den sag vil vi følge op på, måske også i Folketinget, siger Susanne Flydtkjær (EL), der er medlem af regionsrådets udvalg for infrastruktur, klima, kultur og miljø, der arbejder med råstofplanlægningen for Nordjylland.

Uenigheden med staten opstod i foråret, da et flertal i regionsrådet besluttede, at naturområderne Mosebjerg og en del af Stærhøj skulle tages ud af den råstofplan, der skulle ud i offentlig høring. Samtidig skulle nye områder bl.a. ved Erslev på Mors undersøges. Her var reaktionen i statens styrelse for vand- og naturforvaltning, at de to områder ikke

kunne tages ud, før det var klarlagt, om de nye områder indeholdt moler nok til at opfylde molerindustriens behov.

Minister spurgt

Det har så vist sig, at nye områder bl.a. ved Erslev rummer moler nok til at sikre industriens fremtid.

Statens veto skabte i dele af regionsrådet voldsom utilfredshed, og sagen fik i Folketinget Enhedslistens miljøordfører, Maria Reumert Gjerding, til at stille en række spørgsmål til miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen (V).

Ligesom Foreningen til bevarelse af Mosebjerg og Stærhøj mente Maria Reumert Gerding ikke, at loven om råstofplanlægningen giver staten mulighed for at tage hensyn til én enkelt virksomheds behov for råstoffer.

Her har miljø- og fødevareministeren svaret, at moler er en unik ressource, og at det er statens interesse at have særlig fokus på udnyttelsen.

- Efter min mening er staten gået ind i og har lavet detalplanlægning inden for noget, der er regionsrådets kompetenceområde. Det har været en uskon proces. Men nu er det landet lykkeligt, så lad nu julefreden sænke sig, siger Henrik Ringbæk Madsen (S), der er formand for udvalget for infrastruktur,

klima, kultur og miljø!

Ny undersøgelser

Udvalget blev torsdag orienteret om, at staten frafalder sit veto. Med til det endelige resultat hører, at der skal laves yderligere undersøgelser af området ved Erslev. Det sker for at få en grundigere vurdering af mængden af moler og af kvaliteten.

Henrik Ringbæk Madsen afviser, at det er undersøgelser, der kan rokke ved beslutningen om, at Mosebjerg og en del af Stærhøj er ude af råstofplanen.

- Men det undrer mig, at regionen ikke afventer resultatet af de mere detaljerede undersøgelser af området ved Erslev, siger direktør Søren Klitskov, Damolin.

Han har i øvrigt foreslået, at der blev lavet yderligere undersøgelser af områder, der ligger nærmere ved Damolins fabrik på Mors.

- Og det glæder mig, at der nu bliver lavet undersøgelser i de områder, siger Søren Klitskov.

For en del af Stærhøj har Damolin allerede næsten opnået ret til at grave efter moler. Den mangler kun en endelig behandling af sagen hos Morsø Kommune.

- Og vi regner med at komme i gang ved Stærhøj i 2017, siger Søren Klitskov.

Beskæftigelsen

På Mors har Damolin omkring 50 medarbejdere,

Molerets særlige sammensætning gør, at der er særligt velegnet som isoleringsmateriale. Yderligere bruges det som absorberingsmiddel i forhold til f.eks. kemikalier og blod. I mindre udstrækning bruges det også til kattegrus.

Arkivfoto: Bo Lehm

mens koncernen i Danmark i alt beskæftiger i alt 170.

- Men her skal man også tænke på den afsmittende virkning, som virksomheden har for hele egnen, siger Søren Klitskov.

- Jeg synes ikke, at det er mange arbejdspladser, vi taler om. Skal vi gå ind og ødelægge naturen af hensyn til dem? Jeg mener, at der må være andre muligheder, og jeg synes, at det er bekymrende, at staten så ensidigt er gået ind og har taget virksomhedens parti, siger Susanne Flydtkjær.

I sommer valgte Dansk Industri at henvende sig til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning og pege på hensynet til en industri med et internationalt marked.

SAGEN

LANG PROCES

■ Det er en omfattende proces, når regionen skal lave en samlet plan for, hvor der i Nordjylland i fremtiden kan graves råstoffer.

■ I foråret blev oplæg til en ny plan sendt ud i offentlig høring. Her besluttede et flertal i regionsrådet at tage Mosebjerg og en del af Stærhøj ud af den plan, der skulle arbejdes videre med.

■ Det fik staten til at nedlægge veto. Styrelsen og Vand- og Naturforvaltning mente først, at regionen kunne tage de to områder ud, når nogle nye arealer bl.a. ved Erslev var blevet undersøgt.

■ Det er nu sket, og de nye områder kommer nu med i planlægningen, mens Mosebjerg og en del af Stærhøj ikke kommer ind igen.

■ Planen om at inddrage nye områder bliver nu sendt ud i offentlig høring.

■ Egentlig skulle råstofplanen have været færdig inden nytår, men de mange problemer gør, at det nu først bliver hen på foråret.

■ Moler betragtes som et enestående råmateriale. Det består af aske, ler og diatomé-skaller. Især er det meget velegnet til isolering.